

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Մանկավարժական աշխատողի համագործակցությունը սաների ծնողների (նրանց օրինական ներկայացուցիչների) հետ՝ սաների կրթական աշխատանքների կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության հարցում:

Դաստիարակ՝ Քրիստինե Հայրապետյան

Մանկապարտեզ՝ Աբովյան համայնքի «Աբովյան քաղաքի թիվ 6 մանկապարտեզ » ՀՈԱԿ

2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ԳԼՈՒԽ 1. ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....	5
1.1 Ընտանիքի և մանկավարժական աշխատողի դերը երեխայի զարգացման հարցում	5
1.2 Մանկավարժական աշխատողի և ծնողի համագործակցության տարբերակները կրթության կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության լուծման համար.....	9
ԳԼՈՒԽ 2. ԸՆՏԱՆԻՔ-ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	14
2.1 Ընտանիքի և մանկապարտեզի համագործակցությունը.....	14
2.2 Ընտանիք-մանկապարտեզ կապի ապահովումը.....	15
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	19
Օգտագործված գրականության ցանկ`	20

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Թեմայի արդիականությունը: Յուրաքանչյուր անհատի ճակատագիրը դասավորվում է դեռ մանկուց: Երեխաների դաստիարակության, զարգացման, ապագայի ձևավորման մեջ որքան մեծ է ընտանիքի դերը դրանից էլ գատ՝ մանկապարտեզին:

Ընտանիքը երեխայի սոցիալականացման առաջին օղակն է, որտեղ նա գիտի ինքն իրեն և ձևավորվում է որպես անհատ: Երեխայի սոցիալականացման երկրորդ օղակը այն նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունն է, որտեղ երեխան կապ է հաստատում դաստիարակների և հասակակիցների հետ: Մանկական համապարփակ և ներդաշնակ զարգացման համար կարևոր է համարում մանկավարժական աշխատողը համագործակցություն սովորողի ծնողի (օրինական ներկայացուցչի) հետ, ով նպաստում է դաստիարակչական գործունեություն մանկապարտեզում:

Մանկապարտեզ-ընտանիք համագործակցությունը երեխաների զարգացման կարևոր մասն է, քանի որ այս կապն ավելի արդյունավետ է դարձնում երեխայի ճիշտ զարգացմանը նպաստելը: Ծնողների հետ համագործակցությունը վաղ մանկության և նախադպրոցական տարիքի երեխաների արդյունավետ կրթական ծրագրի անհրաժեշտ մասն է: Ծնողները միշտ պետք է իմանան մանկապարտեզի կարծիքն իրենց երեխայի մասին:

Մանկավարժական աշխատողի և սաների ծնողների (նրանց օրինական ներկայացուցչի) համագործակցությունը, որն օգնում է ուսանողների կրթությանը աշխատանքի կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության խնդիրներ լուծելիս այն հիմք է դառնում երեխայի հոգեւոցիալական, համապարփակ ու ներդաշնակության համար զարգացման համար, որը սահմանվում է նախադպրոցական մանկավարժության մեջ առաջնահերթություններից է, որով էլ կարևորվում է ընտրված թեմայի արդիականությունը:

Հետազոտական աշխատանքի նպատակը: Աշխատանքի բուն նպատակը հնարավորինս ներկայացնել մանկապարտեզ-ընտանիք կապի առանձնահատկությունները, առավելությունները երեխայի դաստիարակության

հարցում, ինչպես նաև մանկավարժական աշխատողի և սաների ծնողների (նրանց օինանական ներկայացուցիչների) համագործակցության տարբեր ձևերի և մեթոդների միջոցով լուծել սաների կրթական աշխատանքների կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության հարցերը:

Հետազոտական աշխատանքի խնդիրները: Աշխատանքի հիմնական խնդիրն է՝ որոշել մանկապարտեզի մանկավարժական կոլեկտիվի, ծնողի և սանի հետ համագործակցության և փոխգործակցության կազմակերպման հիմնական ուղղությունները, բացահայտել և վերլուծել մանկավարժական կոլեկտիվի, սաների և ծնողների համագործակցության աստիճանը՝ դաստիարակչական խնդրների արդյունավետ լուծման համար: Սահմանել այն մեթոդներն ու ձևերը, որը կնպաստի մանկավարժական աշխատանքի արդյունավետությանը, չապորոշային վերջնարդյունքների իրականացմանը:

Աշխատանքի կառուցվածքն ու ծավալը: Աշխատանքը բաղկացած է տիտղոսաթերթից, բովանդակությունից, ներածությունից, տեսական մասից, եզրակացությունից, օգտագործված գրականության ցանկից, աշխատանքի ծավալը կազմում է 20 էջ:

ԳԼՈՒԽ 1. ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1.1 Ընտանիքի և մանկավարժական աշխատողի դերը երեխայի զարգացման հարցում

Մաների կրթական գործունեության կազմակերպման հաջողությունը կախված է նրանից, թե ինչպես կզարգանա մանկավարժական աշխատողի և աշակերտների ծնողների հարաբերությունները, իսկ ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման արդյունքը կարող է լինել հաջողված, երբ նրանք դառնում են համախոհներ: Համագործակցությունը ստեղծում է կրթական միջավայրի ամենակարևոր գործոնները, որոնք պայմանավորում են կրթական ամբողջ գործընթացի հաջողությունը կամ ձախողումը: Այսօրվա ծանր պայմաններում ծնողին անհրաժեշտ է մանկավարժական աշխատողի համակարգված և որակյալ օգնություն:

Ընտանիքը եղել և մնում է անձի բարոյադաստիարակման հիմնական օղակն ու վճռական գործոնը: Ընտանիքից է սկսվում բարոյական դաստիարակման նախահիմքերի կառուցումը: Երեխան, ծնվելով ընկնում է իր համար բոլորովին նոր վայր, որտեղ նրա առաջին ու հիմնական սյունը ընտանիքն է: Առաջինը տեսնում է իր ծնողներին, շփվում նրանց հետ: Ծնողների վաղ ներգործությունները, որոնք նույնիսկ կարող են չգիտակցվել երեխայի կողմից, ազդում են նրա հետագա զարգացման վրա: Դաստիարակի աշխատանքի արդյունավետությունը կախված է ծնողների փոխհարաբերությունից, ընտանիքի կյանքի ձևից: Ընտանիքում են դրվում երեխայի բարոյական, գեղագիտական դաստիարակման հիմքերը: Երեխայի համար ընտանիքը պատրաստի օրինակ է սեփական կյանքը կառուցելու համար:

Մանկավարժական աշխատողի և ծնողի փոխգործակցության գործընթացն ուղղված է ծնողների ակտիվ ներգրավմանը կրթական գործընթացում. տոնահանդեսների, սպորտլանդիաների, բաց պարապմունքների նախապատրաստում, համատեղ դիդակ տիկ նյութերի պատրաստում և այլն:¹

Յուրաքանչյուր երեխա իր ընտանիքի հայելին է և ծնողներն են պատասխանատու նրա հետագա ողջ կյանքի համար, երեխան ամենից առաջ իր

¹ Ամիրջանյան Յու. Ա., Սահակյան Ա. Ս «Մանկավարժություն», Երևան 2005թ. էջ 28

ընտանիքում է տեսնում բարության, ուշադրության, քնքշանքի, թույլերի նկատմամբ խղճահարության ու օգնելու հիմքերը:

Երեխան յուրացնում է ընտանեկան ավանդույթներն ու սովորույթները՝ նախապատրաստվում է հետագա աշխատանքային գործունեությանը: Ընտանիքում են դաստիարակվում երեխայի ինքնասպասարկումը, ինքնակազմակերպումը, պատասխանատվությունը, հոգատարությունը:

Մանկավարժական աշխատողի և սաների ծնողների համագործակցությունը ենթադրում է, որ ծնողները ունեն պատասխանատվություն, իսկ դաստիարակները՝ ընտանիքակենտրոն մանկավարժական գործունեություն: Նման համագործակցության հաստատման հիմնական միջոցը կրթական աշխատանքների կազմակերպումն է, որի արդյունքը կլինի նախադպրոցական տարիքի երեխաների երեխայակենտրոն կրթության նպատակների և սկզբունքների իրականացումը:

Ընտանեկան դաստիարակությունը կարող է նպաստել երեխայի մոտ ձեռներեցության, տնտեսվարության, հաշվենկատության, անկախության և երեխայի արագ աճին, ուստի ընտանիքի անդամները պետք է՝

1. Ժամանակ հատկացնեն իրենց երեխային իսկապես ուշադիր նայելու համար: Նկատեն հիվանդությունը, էմոցիոնալ հուզական դաշտը, քաշի ավեացումը կամ կորուստը, խնամքի պակասը:
2. Ավելի շատ ժամանակ անցկացնեն՝ լսելով երեխաներին: Հարցնեն ամեն ինչի մասին՝ սկսած այն բանից, թե ինչպես են գործերը մանկապարտեզում, մինչև այն, թե որքանով է նրան դուր գալիս իրենց պատրաստածը:
3. Ծիծաղեն միասին: Պիտի թողնել, որ երեխան սովորեցնի ծնողին իր պես երեխա լինել, կատակել, զվարճանալ իր ձևով:
4. Աշխատել աշխարհին նայել երեխայի աչքերով: Հիանալ առաջին ձյունով կամ աշնանային տերևների մեջ թավալ գալով:
5. Պիտի հրաժարվել երեկոյան կարևոր ժամերը նվիրել արտաժամյա աշխատանքին:
6. Օրը ճիշտ սկսել, լավ նախաճաշել, չմոռանալ հրաժեշտ տալ:

7. Համբուրել երեխային, գրկել նրան, սեղմել ձեռքը և ասել, որ սիրում եք նրան:²

Ընտանեկան դաստիարակության մանկավարժությունը դաստիարակության ամենադժվար բաժինն է: Մանկավարժական մտքի պատմության բոլոր փուլերում ընտանեկան դաստիարակության հարցերն արձածվել են դասական մանկավարժների կողմից: Լուրջ թերություններից մեկն այն է, որ հաճախ ծնողները չեն ճանաչում երեխային, հաշվի չեն առնում նրա պահանջները, ձգտումները: Ծնողների հետ անհատական աշխատանքը պետք է զուգահեռվի կոլեկտիվ աշխատանքի հետ:

Մանկապարտեզը պետք է ստեղծի միջավայր երեխայի ճիշտ զարգացումն գործում, ստանձնի խաղընկերոջ դերը: Երեխայի զարգացման կարևորագույն նախապայմանը զարգացման բոլոր ոլորտներում՝ ֆիզիկական, սոցիալական, իմացական փոխկապակցվածությունն է: Երեխան պետք է հաճախի մանկապարտեզ, քանի որ այն մեծ դեր ունի երեխայի սոցիալիզացման գործում: Հայտնվելով մանկապարտեզում երեխան շփվելու նոր հատկություն է ձեռք բերում: Նրա էմոցիոնալ դաշտում տեղի է ունենում փոփոխություն: Նրա հին խաղալիքները փոխարինվում են նորերով: Երեխայի համար մանկապարտեզում սահմանվում է հատուկ օրակարգ: Փոքրիկը զբոսնում է, խաղում, սնվում օրվա հստակ ժամերին: Ստանում է իր առաջին առաջադրանքները, որոնք փորձում է ճշտությամբ կատարել: Նման պարզ խնդիրները երեխաների մոտ զարգացնում են պատասխանատվություն և ինքնուրույնություն:

Մեծ է ընտանիքի դերը երեխայի աշխարհայացքի հիմքերի ձևավորման, վարքագծի բարոյական նորմերի յուրացման, մարդկանց, նրանց արարքների նկատմամբ վերաբերմունքը որոշելու գործում: Ընտանեկան դաստիարակությունը մանկավարժական համակարգ է՝ ուղղված կրթադաստիարակչական խնդիրների իրականացմանը ընտանիքի բոլոր անդամների համատեղ մանկավարժական ջանքերի շնորհիվ:

² Ղույունյան Գ. Ե. «Մանկավարժություն», գիրք 2, Երևան 2005թ. էջ 63

Ընտանեկան դաստիարակությունը բնութագրվում է խորը հուզական, մտերմիկ բնավորությամբ: Ընտանեկան դաստիարակության «ուղեցույցը» ծնողական սերն է երեխաների նկատմամբ և երեխաների փոխադարձ զգացմունքները՝ (կապվածություն, վստահություն, քնքշություն) ծնողների նկատմամբ:³

Շատ կարևոր է, որ ընտանիքում ամրապնդվեն ճիշտ վարքագծի հմտություններն ու սովորությունները, որոնք արտացոլվում են երեխաների մոտ նաև մանկապարտեզում, քանի որ, ինչպես ասում են, երեխան ընտանիքի հայելին է:

Ծնողների և մանկավարժական աշխատողի միասնական համակարգված պահանջներն ընտանիքում՝ երեխաների պատշաճ դաստիարակության պայմաններից են: Այնտեղ, որտեղ մանկավարժը և ծնողը գործում են համատեղ, ավելի լավ է տարվում երեխայի դաստիարակչական աշխատանքը:

Չէ որ, մանկապարտեզը հսկում է երեխայի հստակ սահմանված օրվա ռեժիմը: Երեխայի հետ աշխատում է մասնագիտակցված անձնակազմ:

Մանկապարտեզից հետո երեխան ավելի արագ է հարմարվում դպրոցին: Այստեղ կարևորը ձեռք բերված կյանքի մի շարք հմտություններն են:

Մանկապարտեզի կյանքում ծնողներին ներգրավելու համար դաստիարակը պետք է նախաձեռնող լինի և ուղիներ փնտրի երեխայի միջոցով յուրքանջուր ընտանիքի հետ հաղորդակցվելու համար: Տնօրինությունն ու դաստիարակը պետք է մշակեն հստակ նախագծեր ընտանիքի հետ աշխատելու համար: Քանի որ, նախադպրոցական տարիքի երեխայի լիարժեք դաստիարակությունը տեղի է ունենում ընտանիքի և նախադպրոցական հաստատության միաժամանակյա ազդեցության պայմաններում: Իսկ մանկավարժական աշխատողը, որպես կանոն, նման դրական դերում ընդունվում է որպես կրթության իրավահավասար գործընկեր, ում վստահում են, լսում խորհուրդները:

Համագործակցությունը կարևոր է այնքանով, որ ծնողներին անհրաժեշտ է մանկավարժական գիտելիքների համակարգ և դրանք կիրառելու կարողություն՝ հաշվի առնելով երեխաների տարիքային և սոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունները:

³. Ա. Մ. Դավլաբյան, Ս. Ա. Մարության «Նախադպրոցական մանկավարժություն» բուհական դասագիրք, «Գասպրինտ», Երևան 2008թ. էջ 38

Ընտանիքի հետ նպատակաուղղված շփման սոցիալական նշանակությունը կայանում է նրանում, որ մանկավարժական աշխատողը ճիշտ ձևով ուղղելով ծնողների ազդեցությունը երեխաների վրա՝ ազդում է նաև ներքնտանեկան հարաբերությունների վերակազմավորման վրա, նպաստում ծնողների անհատականության բարելավմանը: Դրանով իսկ արդեն բարձրանում է բնակչության ընդհանուր մշակույթի մակարդակը:

Համագործակցությունը նպաստում է նրան, որ կատարելագործվում է ծնողների մանկավարժական կուլտուրան: Դրա շրջանակներում ստեղծված ծնողական թիմի գործունեությունը հնարավորություն է տալիս փորձի փոխանակման միջոցով ավելի հաջող իրականացնել ընտանեկան դաստիարակությունը: ⁴

1.2 Մանկավարժական աշխատողի և ծնողի համագործակցության տարբերակները կրթության կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության լուծման համար

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում կապը ծնողի հետ երեխաների կրթական արդյունավետ ծրագրի անհրաժեշտ մասն է կազմում: Ծնողների հետ տարվող աշխատանքի բարելավման բոլոր միջոցները ամենից առաջ պետք է ուղղվեն նախադպրոցական հաստատության և ընտանիքի համագործակցության ամրապնդմանը՝ երեխաների բազմակողմանի դաստիարակության և զարգացման գործում:

Ընտանիք-մանկապարտեզ դրական համագործակցությունը երեխաների շուրջ ստեղծում է մի միջավայր, որտեղ նրանք աշխատում են երեխայի զարգացմանն ու դաստիարակությանն ուղղված ընդհանուր նպատակներին հասնելու համար: Երեխան ամեն ինչ առաջինը սովորում է և փորձում է հենց ընտանիքում սկսած կերակրվելուց մինչև ընթերցանություն: Ընտանիքի անդամն են երեխայի համար կենսականորեն կարևոր որոշումներ ընդունում, կրթում և դաստիարակում:

⁴ Козлова С.А., Куликова Т.А. “Дошкольная педагогика,, Учеб. пособие для студ. сред, пед. учеб. заведений. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2000:с 257

Երեխան իր վրա կրում է ընտանիքի ազդեցությունը և դաստիարակությունը, պետք է լրջորեն հաշվի առնի անձի այդ փաստը: Երեխայի հետ աշխատելիս ամրապնդի կապը ընտանքի հետ՝ նկատի ունենալով դրանց առանձնահատկությունները և տարբերությունները:

Երբ ընտանիքի անդամը դրական մասնագություն է ունենում մանկապարտեզի կյանքին, երեխայի ինքնահարգանքը մեծանում է: Դա երեխային վստահություն է ներշնչում, որ իր ընտանիքը հավանություն է տալիս մանկապարտեզին, որտեղ ինքն անցկացնում է առանց ծնողների: Երեխայի մասին տեղեկության փոխանակումից շահում են թե՛ ծնողը, թե՛ մանկավարժը:

Մանկապարտեզ հաճախելիս զարգանում են երեխայի՝

- սոցիալական հմտությունները,
- թիմում աշխատելու հմտությունները,
- խոսքային հմտությունները,
- հուզական աշխարհը:

Երեխան սովորում է

- հարգել դիմացիներին,
- ձեռք բերել նոր ընկերներ,
- ծանոթանալ նոր մոտեցումների և գաղափարների հետ,
- լայնացնել աշխարհայացքը:⁵

Ծնողները կարողանում են մանկապարտեզին աջակցել կոնկրետ նախաձեռնություններում՝ սկսած նյութականից մինչև մասնագիտական խորհրդատվությունը: Մա օգնում է ծնողներին լավ հասկանալ մանկապարտեզի ծրագիրը և ավելի խորն ըմբռնել երեխայի զարգացման հետ կապված հարցերը, ճիշտ դաստիարակել երեխային տանը: Որոշ դեպքերում առկա է լինում դաստիարակ-ծնող փոխհարաբերության աններդաշնալություն, որը ծնողին հետ է պահում երեխայի ուսուցման գործին ակտիվ մասնակցությունից: Ծնողին պարապունքների և կազմակերպչական աշխատանքներին ներգրավելու համար պետք է ստեղծագործ մոտեցում ցուցաբերել: Ժողովներն ու հանդիպումները անցկացնել ծնողներին

⁵ <https://annakhachatryan25.wordpress.com>

հարմար ժամերին, օրերին: Թույլ տալ, որ ընտանիքն ինքն որոշի ընդհանուր գործին իր մասնակցության լավագույն ձևը: Պահպանել սերտ կապ, գրուցել ընտանիքի անդամների հետ առնվազն շաբաթը մեկ անգամ: Որոնել տարբերակներ հայրերին, եղբայրերին, քույրերին մանկապարտեզի կյանքին ներգրավելու հանար: Հենվել երեխայի և ընտանիքի ուժեղ կողմերի վրա և արձագանքել դրականորեն, լինել համբերատար, պահպանել գաղտնիություն:

Ընտանիքին մանկապարտեզի գործունեությանը մասնակից դարձնելու համար կարելի է կիրառել բազում մեթոդներ, որոնք կօգնեն երեխային ինքնուրույն հասնել հաջողության:

- Շաբաթական կամ ամսական լրատուներ, տեղեկություն են տալիս այն գործողությունների մասին, որոնց մեջ ներգրավված են եղել երեխաները,
- Ծնողական ժողովներ,
- Ծնողական համաժողովներ, որի նպատակը դաստիարակության փորձի փոխանակումն է,
- Առավոտյան հանդիպումներ,
- Հանդիպումներ օրվա երկրորդ կեսին, երբ դաստիարակը ներկայացնում է այն գործողությունը որը կատարվել է երեխայի հետ աշխատելիս,
- Վստահության հեռախոս,
- Կլոր սեղան,
- Զրույցներ՝ անհատական և խմբային,
- Խորհրդատվություններ,
- Երեխաների ընդհանուր զննումներ,
- Սպորտային միջոցառումներ:

Այցերն ընտանիքներ կարևոր տեղեկություն կարող է տալ երեխայի մասին և ամրապնդել փոխհաղորդակցումը: Դաստիարակը նախապես տեղեկացնում է իր այցելության նպատակի մասին: Այստեղ է, որ դաստիարակը նկատում է, թե ինչպիսին է ընտանիքում մանկավարժական մեթոդները:⁶

⁶ Միտոյան Հասմիկ, Սմբատյան Լալա «Ուսումնական ձեռնարկ մանկապարտեզի համար», Երևան 2010թ. էջ 169

Տնային այցերը մասնագետին երեխայի և ծնողների կյանքի պայմանների մասին լրացուցիչ հնարավորություն է տալիս: Մանկավարժին թույլ է տալիս իրագործել այն սկզբունքը, ըստ որի՝ կրթական ծրագրերը սկիզբ են առնում այնտեղ, ուր գտնվում է երեխան: Այցի ժամանակ կարելի է տունը նմանեցնել խմբասենյակին և կիրառել երեխայակենտրոն մոտեցում: Պետք չէ ակնկալել, որ տնային այցերը կկարողանան լուծել խոշոր հիմնախնդիրներ: Դաստիարակը պետք է ունենա լավ տրամադրություն, մոռանա բողոքների մասին, թույլ չտալ դիտողություններ և քննադատություններ, խորհուրդներ տալ զգուշավորությամբ: Բանավոր խոսքը նույնպես մեծ դեր ունի երեխայի համակողմանի զարգացման մեջ: Մանկավարժը երեխայի հետ շփվելիս պետք է խոսի հստակ և հատ-հատ:

Նախադպրոցական հիմնարկները ծնողների հետ աշխատանք կազմակերպելիս օգտագործում են բազմազան անհատական և կոլեկտիվ ձևեր: Ընտանիքի հետ համագործակցության ձևերից են՝

Բաց դռների օրը՝ լինելով աշխատանքի բավականին տարածված ձև, հնարավորություն է տալիս ծնողներին ծանոթանալ նախադպրոցական հաստատությանը, նրա ավանդույթներին, կանոններին, կրթական աշխատանքի առանձնահատկություններին: Մանկավարժական աշխատողը կարող է ցույց տալ նախադպրոցական հաստատության աշխատանքի մի հատված (երեխաների կոլեկտիվ աշխատանք, զբոսանք և այլն): Շրջայցից և դիտումից հետո դաստիարակը կամ մեթոդիստը զրուցում է ծնողների հետ, պարզում նրանց տպավորությունները և պատասխանում հարցերին:

Հեռախոսային զանգերը՝ Կարելի է հատուկ նպատակով զանգահարել կամ ամիսը մեկ անգամ զանգահարել յուրաքանչյուր ընտանիքի՝ պարզապես կապը պահպանելու համար:

Այցելություն երեխայի ընտանիք: Համագործակցության այս ձևը շատ բան է տալիս ուսումնասիրության համար՝ կապ հաստատելով երեխայի, նրա ծնողների հետ, հստակեցնելով կրթության պայմանները: Մանկավարժական աշխատողը պետք է ծնողների հետ նախապես համաձայնեցնի այցելության հարմար ժամը, ինչպես նաև որոշի այցելության նպատակը: Անցնելով տան շեմը՝ մանկավարժական աշխատողը

Ֆիքսում է ընտանիքի մթնոլորտը, ինչպես նաև այն, թե ընտանիքի անդամներից ում է հանդիպում, ով է աջակցում զրույցին, ինչպես են ուղղակիորեն քննարկվում բարձրացված հարցերը:

Սեմինարներ՝ ծնողները, հատկապես երիտասարդները, պետք է գործնական հմտություններ ձեռք բերեն երեխաներին դաստիարակելու գործում: Ցանկալի է նրանց հրավիրել սեմինարների: Աշխատանքի այս ձևը հնարավորություն է տալիս խոսել ուսուցման մեթոդների և տեխնիկայի մասին և ցույց տալ ինչպես կիրառել դրանք: Գործնական սեմինարներն ուղղված են նաև ընտանեկան մի շարք թեմաներ քննարկելու համար:

Ծնողական ժողովներ՝ Ժողովներն այն պաշտոնական հանդիպումներն են ,որոնք նպատակ ունեն քննարկելու երեխաների առաջադիմությունը ,ծնողներին հնարավորություն են տալիս կիսելու իրենց գաղափարներն ու մտահոգությունները: Ժողովները կարող են օգտակար լինել երեխայի անհատական պլանների կազմման և քննարկման համար:⁷

Խմբային ժողովներ՝ որոնք անցկացվում են 2-3 ամիսը մեկը անգամ: Դաստիարակը զեկուցում է խմբի ընդհանուր կատարվող և կատարվելիք աշխատանքների մասին: Խոսքով կարող են հանդես գալ ծնողներ և այլ մասնագետներ:

⁷ Նախադպրոցական մանկավարժություն. բուհական դասագիրք, հեղ.՝ Ս.Մարության, Ա.Դավաթյան, Երևան 2008թ. էջ 63

ԳԼՈՒԽ 2. ԸՆՏԱՆԻՔ-ՄԱՆԿԱԳԱՐՏԵՉ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ընտանիքի և մանկապարտեզի համագործակցությունը

Արդյունավետ համագործակցության դեպքում ընտանիքը, մասնավորապես՝ ծնողները, ակտիվորեն մասնակցում են երեխայի մանկապարտեզային կյանքին: Դրա համար անհրաժեշտ է մանկապարտեզի և ընտանիքի՝ համապատասխանաբար տնօրենության, դաստիարակների և ծնողների փոխադարձ համաձայնությունը, որից մեծապես շահում են թե՛ երեխան, թե՛ ընտանիքը և թե՛ մանկապարտեզը: Լինում են դեպքեր, երբ շահում է նաև համայնքը:

Վաղ մանկության շրջանում երեխաներն իրենց ինքնությունը, անհատականությունը հաստատելու, ապահովություն, խնամք և ընդհանուր բարեկեցություն ունենալու համար մեծապես կախված են լինում իրենց ընտանիքներից: Ընտանիքների և մանկապարտեզի հաղորդակցումը նպաստում է նրանց փոխըմբռնան ու կողմնորոշմանը ներեխաների նկատմամբ առավել հետևողականություն է ապահովում: Ընտանիքների և դաստիարակների գործունեության համատեղ ծրագրումը հեշտացնում է երեխաների սոցիալական հաղորդակցումը՝ սոցիալիզացիան:

Երբ ընտանիքի անդամը դրական մասնակցություն է ունենում մանկապարտեզի կյանքին, նույնիսկ եթե այդ մասնակցությունը կարճատև է և ոչ հաճախակի, երեխայի ինքնահարգանքը մեծանում է: Նման դրական մասնակցությունը երեխային վստահություն է ներշնչում, որ իր ընտանիքը հավանություն է տալիս տան աշխարհից լիովին տարբերվող այն մյուս աշխարհին, որտեղ ինքն անցկացնում է առանց ծնողների: Մանկապարտեզի կյանքին ընտանիքների մասնակցությունը երեխաներին ավելի է ոգեշնչում: Ավելին, ընտանիքների նկատմամբ դաստիարակների հարգալից վերաբերմունքները եխաներին առավել դրականորեն է տրամադրում դեպի մանկապարտեզը: Այդ ժամանակ մանկապարտեզը դրական փորձառություն է դառնում ամբողջ ընտանիքի համար:

Մանկապարտեզի կյանքին ծնողների մասնակցությունը օգնում է ծնողներին ավելի լավ հասկանալ մանկապարտեզի ծրագիրը, հասկանալ հաջողությունների և դժվարությունների հիմքերն ու պատճառները դիտարկել երեխայի վարքը՝ այլ երեխաների հետհարաբերություններում և ավելի խորն ըմբռնել երեխայի զարգացման հետ կապված հարցերը, ավելի հեշտորեն են կարողանում երեխաների դաստիարակումը տանը: Իհարկե, որոշ դեպքերում առկա է դաստիարակ-ծնող փոխհարաբերությանն ներդաշնակություն: Նրանց հաջող փոխհարաբերությունների համար կարող են խոչընդոտ դառնալ թե՛ անձնական և թե՛ գերատեչչական գործոնները: Ժամանակի սղությունը, ծնողներին հետ է պահում երեխաների ուսուցման գործին ակտիվ մասնակցությունից:

Մանկապարտեզի կյանքում ներգրավելու համար դաստիարակները պետք է նախաձեռնող լինեն ուղիներ փնտրեն երեխաների միջոցով յուրաքանչյուր ընտանիքի հետ հաղորդակցվել ուհամար: Տնօրենությունը և դաստիարակներ ըպետք է մշակեն և զարգացնեն ծնողների և ընտանիքի այլ անդամների հետ աշխատելու համար անհրաժեշտ հստակ նախագծեր և դրանց իրականացման մեթոդներ: Կարելի է բազմազան ռազմավարություններ մշակել՝ յուրաքանչյուր ընտանիքի նկատմամբ անհատական մոտեցում կիրառելու և ընտանիքների մեծամասնության ըներգրավելու համար:

2.2 Ընտանիք-մանկապարտեզ կապի ապահովումը

Մանկապարտեզի գործունեության մեջ ընտանիքի ներգրավումը դարձել է շարունակական գործընթաց: Այդ գործընթացի կազմակերպումը տարբեր մանկապարտեզներ յուրովի են պատկերացնում, բայց միևնույն է խնդիրը միշտ էլ ակտուալ է: Շատ կարևոր է, որպեսզի մանկապարտեզը մշտապես հասանելի լինի ընդունել ծնողներին, իսկ ծնողն էլ իր հերթին պետք է վստահ լինի, որ ցանկացած պահի կարող է այցելել և ծանոթանալ իր երեխայի առօրյային:

Ծնողին մանկապարտեզի կյանքին ներգրավելու համար կան բազմաթիվ ծրագրեր: Գտնվելով պարտեզի միջավայրում՝ նա սկսում է ավելի լավ հասկանալ

ծրագիրը, մանկավարժական մրցույթները, նկատել դժվարությունները, դիտարկել իր երեխայի վարքը՝ չհենվելով միայն դաստիարակի կարծիքի վրա:

Ուստի մանկավարժական աշխատողի և սաների ծնողների հետ անմիջական կապ պահպանելու և համագործակցելու համար կազմակերպվել է ծնողական ժողով: Ժողովի արդյունքում ծնողները սովորել են կանոններ և պարտականություններ սահմանել երեխաների համար և խրախուսել ցանկացած ինքնուրույն աշխատանք կատարելը: Եվ ծնողների օգնությամբ հասանք նրան, որ երեխաների մոտ որոշ ժամանակ անց նկատվեց ավելի ինքնուրույն, այլ կերպ ասած ժողովի ընթացքում բացահայտվել է ինչպես երեխային օգնել դառնալ ավելի ինքնուրույն, որը ժամանակի ընթացքում տվեց իր պտուղները:

Որից հետո մենք խոսեցինք երեխաների ցանկությունների և անընդհատ նորը սովորելու, իմանալու, ինքնուրույն լինելու մասին: Խոսեցինք ինքնասպասարկման ոլորտի կարողությունների մասին, ծանոթացրինք չափորոշչային պահանջներին:

Ծնողական ժողովի վերջում եկանք այն եզրակացության որ իրենք տանը հետևողական լինեն, և պարտադիր խրախուսեն երեխային ցանկացած ինքնուրույն աշխատանքի կատարման դեպքում:

Ժողովի ընթացքում նաև ծնողները լրացրեցին հարցաթերթ, որի նպատակն էր պարզելու ծնողների ակնկալիքները մանկավարժական աշխատողից: Ծնողները նաև հարցաթերթում լրացրեցին իրենց հուզող հարցերը, և իրենց ակնկալիքները նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մասնագետից:

Արդյունքում որոշվեց նաև նախակրթական հաստատությունում դնել «առաջարկությունների արկղիկ», որպեսզի ծնողները արտահայտեն իրենց մտահոգությունները երեխաների հետ կապված, այս կամ այն հարցի շուրջ:

Ծնողը պարտավոր չէ իր թերթի վրա նշել իր կամ երեխայի անունը: Արկղիկը բացվում է ժողովների ժամանակ և քննարկվում է դրա մեջ հավաքված հարցերը, լինում են նաև բարեմաղթանքներ, որոնք մանկավարժը ընթերցում է ժողովի ընթացքում:

Ծնողական ժողովի վերջում անհրաժեշտ է նաև գրի առնել

- ժողովի մանրամասն արձանագրությունը՝ ներառելով առաջարկություններն ու քննարկված հարցերը,
- անհրաժեշտ է գրի առնել ժողովի մանրամասն արձանագրությունը՝ ներառելով առաջարկություններն ու քննարկված հարցերը,
- էթե մանկավարժից պատասխան է ակնկալվում, ապա հարկավոր է պատասխանել՝ առանց հապաղելու, - անպայման պետք է ապահովել հետադարձ կապը/հանձնարարականներ, այցելություն, երկտող ծնողներին...

Ծնողական ժողով

Ավագ խումբ

08.12.2023

ծնողների թիվը՝ 27

Նպատակը

Ապահովել համագործակցություն մանկավարժական աշխատողի և սաների ծնողների հետ:

Ծնողների հետ համատեղ աշխատանքում կանոններ մշակել երեխաների համար:

Համատեղ մշակել մեթոդներ երեխաների ինքնուրույնությունը խթանելու համար:

Իրականացնել սառույց կոտրող վարժողություն:

Նկարագրիր քեզ, քո անվան առաջին տառով սկսվող որևէ դրական հատկանիշ ցույց տվող բառով:

Արտահայտվեցին՝ ավագ խմբի դաստիարակ Ք. Հայրապետյանը, ծնող կոմիտե՝ Թագուհի Լալազարյանը:

Քննարկեցինք ինչպես երեխային օգնել դառնալ ինքնուրույն, խոսեցինք երեխաների ցանկությունների, անընդհատ նորը սովորելու, իմանալու, ինքնասպասարկման ոլորտի կարողությունների զարգացման մասին:

Ժողովի ընթացքում ծնողները լրացրեցին հարցաթերթիկներ, որի նպատակն էր պարզելու ծնողների ակնկալիքները մանկավարժական աշխատողից: Ծնողները հարցաթերթում լրացրեցին իրենց հուզող հարցերը:

Արդյունքում որոշվեց մշտական կապ պահպանելու համար խմբասենյակի ծնողական անկյունում դնել «առաջարկությունների արկղիկ», որպեսզի ծնողները արտահայտեն իրենց հուզող հարցերը երեխաների հետ կապված այս կամ այն հարցի շուրջ: Արկղի մեջ գցված թերթիկները կարող են լինել անանուն: Արկղիկը բացվում է ժողովների ժամանակ և քննարկվում դրա մեջ հավաքված հարցերը:

Ժողովի վերջում եկանք այն եզրակացության, որ ծնողները տանը պետք է հետևողական լինեն և պարտադիր խրախուսեն երեխային ցանկացած ինքնուրույն աշխատանք կատարելու դեպքում:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Այսպիսով, ուսումնասիրելով երկու տիպային տարբեր մոդելները, հանգում են այն եզրակացության, որ կրթելու և դաստիարակելու հիմքը դրվում է ընտանիքում: Մանկապարտեզը լրցնում է, օգնում ծնողի սկսած աշխատանքը ճիշտ նպատակին հասցնելուն: Մանկապարտեզը պետք է աշխատի ընտանիքի հետ, և հարաբերությունը պետք է լինի բարեկամական-գործընկերային:

Ուսումնասիրելով նաև համապատասխան գրականությունը՝ պարզեցինք, թե որքան մեծ դեր է խաղում մանկավարժական աշխատողի և ծնողի (նրանց օինանական ներկայացուցիչների) համագործակցությունը՝ ընտանեկան դաստիարակության գործում, որը ամուր հիմքեր է ստեղծում երեխայի համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացման համար:

Ուստի անհրաժեշտ է, որ

1. Ընտանիքը պետք է դառնա մանկապարտեզի գործընկերը,
2. Ընտանիքը որպես փորձագետ պետք է օգնի մանկապարտեզին զարգացնել և կատարելագործել ծրագիրը,
3. Ընտանիքը պետք է ընդունի մանկապարտեզի մանկավարժական մոտեցումները և սկզբունքները,
4. Մանկապարտեզը ծնողին պետք է դիտարկի որպես գործընկեր, պատվիրատու, լսի ծնողի անհանգստությունը, կարևորի նրա դիտարկումները, տարբեր մասնագիտություններ ունեցող ծնողներին դիտարկի որպես մասնագետներ,
5. Ծնողների կարողությունը դիտարկի որպես ռեսուրս և օգտագործի ի նպաստ մանկապարտեզի,
6. Ծնողներին պետք է ներգրավի մանկապարտեզի ամ էնօրյա կյանքին՝ ներառելով նրանց տարբեր աշխատանքներում:

Օգտագործված գրականության ցանկ`

1. Ա. Մ. Դավաթյան, Ս. Ա. Մարության «Նախադպրոցական մանկավարժություն» բուհական դասագիրք, «Գասպրինտ», Երևան 2008թ. էջ 38
2. Ամիրջանյան Յու. Ա., Սահակյան Ա. Ս «Մանկավարժություն», Երևան 2005թ. էջ 28
3. Ղույունյան Գ. Ե. «Մանկավարժություն», գիրք 2, Երևան 2005թ. էջ 63
4. Միտոյան Հասմիկ, Սմբատյան Լալա «Ուսումնական ձեռնարկ մանկապարտեզի համար», Երևան 2010թ. էջ 169
5. Նախադպրոցական մանկավարժություն. բուհական դասագիրք, հեղ.՝ Ս.Մարության, Ա.Դավաթյան, Երևան 2008թ. էջ 63
6. Козлова С.А., Куликова Т.А. "Дошкольная педагогика,, Учеб. пособие для студ. сред, пед. учеб. заведений. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательский центр «Академия», 2000:с 257
7. <https://annakhachatryan25.wordpress.com>